

ÇALIŞTAY

İSLAM EKONOMİSİ VE FİNANSI AKADEMİK İSTİŞARE ÇALIŞTAYI

Hedef Kitle

İslam Ekonomisi ve
Finansı Alanında Çalışan
Akademisyenler*

Kayıt Formu

22 KASIM CUMA

09.00

Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Prof.Dr. Rağit
Küçük Konferans Salonu

*İslam Ekonomisi ve Finansı alanında çalışan akademisyenlerden özel davetli olanlar ve kayıt formunu doldurup ilgili dönüştürülen isimlerin katılımına açıktır.

MUEEF
İslam Ekonomisi ve
Finansı Enstitüsü

TKBB
Türkiye Kurumlar Bankası

İSLAMÎ FİNANS'IN
(KATILIM FİNANSI)
İŞLETME BAKIŞ AÇISIYLA ANLATILMASI

Prof.Dr.Necdet Şensoy

İstanbul Ticaret Üniversitesi
İşletme Fakültesi Öğretim Üyesi

İslam Ekonomisi ve Ekonomik Sistemler Araştırma ve Uygulama Merkezi Md.V.

SUNUM PLANI

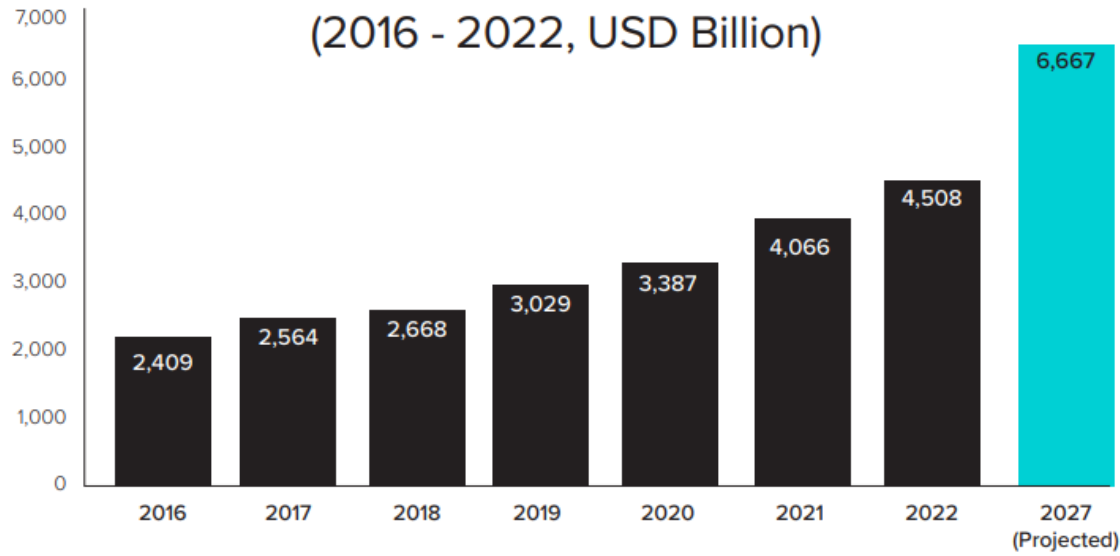
- 1. İslamî Finansın Dünya Ekonomisindeki Yeri**
- 2. İslamî Esaslara (Katılım Finans İlkelerine) uygun finansal faaliyet gösteren işletmelerin özellikleri**
- 3. İşletme Yönetiminde Yönetişim, Standartların Önemi ve Standart Yapıcı Kuruluşlar**
- 4. Üniversite Ortak Seçimlik Dersi olarak müfredata alma örneği-İstanbul Ticaret Üniversitesi**
- 5. Kullanılabilecek Raporlar**
- 6. Sonuç**

1. İslamî Finansın Dünya Ekonomisindeki Yeri

Kaynak :

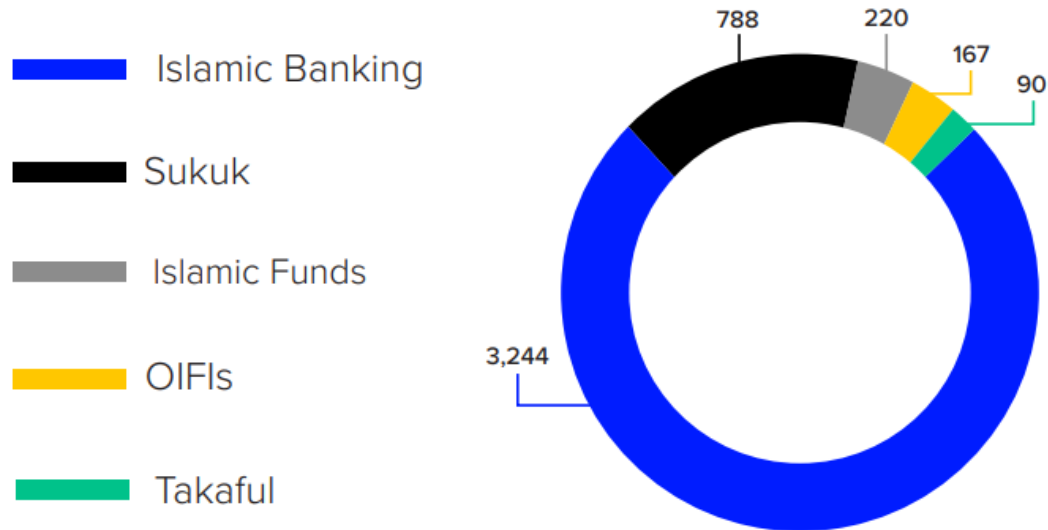

Islamic Finance Assets Growth
(2016 - 2022, USD Billion)

İslamî Finans Varlıkları
2022 yılı : 4.5 Trilyon Dolar

Islamic Finance Assets
(2022, USD Billion)

2022 - KARŞILAŞTIRMA

Total Global Islamic Financial Assets 4.5 trillion \$

Total Assets of Financial Institutions worldwide 461 trillion \$

Share of Islamic Finance Assets in Global Finance :

9.8 %

Islamic Finance Industry and its Supporting Ecosystem in 2022

FINANCIAL PERFORMANCE

Total Islamic Finance Assets
US\$ 4.5 Trillion

YoY Growth of IF Assets
11%

Islamic Financial Institutions
1,871

GOVERNANCE

Countries with at Least One Type of Islamic Finance Regulation
56

Countries with FinTech Sandbox
55

Countries with Central Sharia Committee Presence
20

Average Disclosure Index
28%

Shariah Scholars
1,325

SUSTAINABILITY

Total Value of ESG Sukuk Outstanding (USD Million)
24,409

Total Value of ESG Islamic Funds Outstanding (USD Million)
6,558

Number of Countries with Sustainability Guidelines
42

Average ESG Reporting Index
18%

Average CSR Reporting Index
14%

Total CSR Funds Disbursed (USD Million)
1,524

AWARENESS

Number of Islamic Finance Events
1,053

Share Islamic Finance Virtual Events of Total Events
78%

Number of Islamic Finance News
13,216

KNOWLEDGE

Islamic Finance Education Providers
882

Islamic Finance Research Papers Produced
3,831

Islamic Finance Journals
129

Country	Rank	Knowledge Score
Indonesia	1	200
Malaysia	2	112
Saudi Arabia	3	54
Pakistan	4	46
Jordan	5	40

The Knowledge indicator is a weighted index of education and research which are the main building blocks for any knowledge-based industry

Top Countries by Sub-Indicator

Rank	Education	Research
Average Score	8	5
1	Indonesia	Indonesia
2	Malaysia	Malaysia
3	Jordan	Saudi Arabia
4	United Arab Emirates	Pakistan
5	Saudi Arabia	Tunisia
Metrics Used	Number of Islamic finance course and degree providers	Number of research papers produced and number of Islamic finance journals

**Türkiye
Yok**

2. İslamî Esaslara (Katılım Finans İlkelerine) uygun finansal faaliyet gösteren işletmelerin özellikleri

1- Ödünç ilişkisinde kazanç amacı olmamalı

Gelir sağlayan ödünç ilişkisi yerine; Ticaret veya Ortaklık

2- Risk transferinde kazanç amacı olmamalı - *Sigortacılıkta Risk Transferi yerine Risk Paylaşımı*

3- *Varlık edinmede «Emanet» Anlayışı ve Yaklaşımı bulunmalı*

4- İktisadî faaliyet üretimden kopuk olmamalı (Reel Sektöre destek)

5- İktisadî Faaliyet yaparken *Korunması gereken 5 unsur (Akıl, Hayat, Gelecek Nesiller, İnanç, Mal) gözetilmeli*

3. İşletme Yönetiminde Yönetişim, Standartların Önemi ve Standart Yapıcı Kuruluşlar

3.1. Kurumsal Yönetim ilkeleri olan Şeffaflık ve Hesap Verebilirliğe uyum «Katılım Finans İlkelerine» uyduğunu iddia eden finansal kuruluşlar için çok daha önemli

3.2. Finansal Raporlama ve Denetim Standartları şeffaflık ve hesap verebilirliği güçlendirmeyi amaçlar

3.3. Emanet anlayışı çevreye duyarlı olmayı gerektirir

3.4. Sorumlu Yönetim & Sorumlu Yatırım anlayışı Ana akım (Konvansiyonel) Finans ile İslamî Finansın kesişim alanıdır.

3.5. Günümüzde İslamî Finans Kuruluşları kapitalist ekonomi içinde varlıklarını sürdürmektedirler (Dual-İkili Ekonomi İkilemi)

3.6. Standartlar Kural Bazlı veya İlke Bazlı olarak düzenlenebilirler

KATILIM FİNANS KURUMLARINDA
Katılım Bankaları ve Katılım Sigorta Şirketleri
KURUMSAL YÖNETİM
(Yönetişim)

KAVRAMLAR

- ***EMANET İLİŞKİSİ= GÜVEN İLİŞKİSİ= Fiduciary Relationship***
- ***GÜVENCE HİZMETLERİ***
- ***DENETİM : İÇ DENETİM – BAĞIMSIZ DIŞ DENETİM***
- ***Katılım FİNANS İLKELERİNE UYUM***
- ***UYGUNLUK DENETİMİ***
- ***RİSK***
- ***UYUMSUZLUK RİSKİ***

***Katılım (Faizsiz) Finans
ilkelerine Uyumsuzluk Riski***

İTİBAR RİSKİ

Kurumsal Yönetim = Yönetişim
(KATILIMCI YÖNETİM)

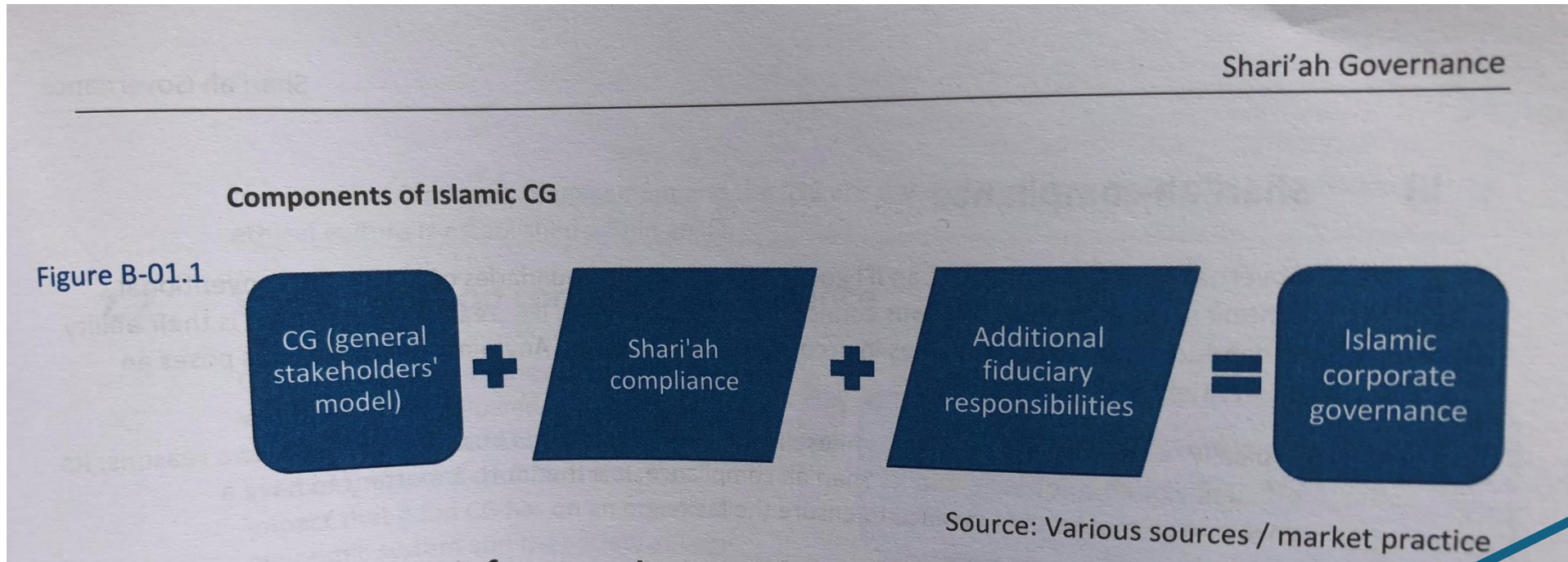
Kurumun amaçlarına ulaşması için

- **katılımcı**
- **şeffaf ve**
- **hesap verebilir**

bir yönetim biçimidir

KATILIM FİNANS KURULUŞLARI
DİĞER FİNANSAL KURULUŞLARDAN BİR FAZLA SORUMLULUK TAŞIMAKTADIR

Kaynak: AAOIFI – Yetkili İslami Muhasebe Meslek Mensubu (Certified Islamic Professional Accountant) sınavları için Çalışma kitabı
(Sharia Standards and Sharia Governance (SS&SG) Study Text), S.275

KURUMSAL YÖNETİM (Genel Paydaşlar Modeli) + KATILIM
FİNANS İLKELERİNE UYUM + İLAVE emanet sorumlulukları =
KATILIM FİNANS İLKELERİ YÖNETİŞİMİ

Katılım Finansı Konusunda standartlar geliştiren Uluslararası Örgütler

1. **AAOIFI** : Hukuk, Muhasebe, Denetim ve Kurumsal Yönetim standartları yapan, «**Accounting and Auditing Organization for Islamic Financial Institutions**»
2. **IFSB** : İslami Finansal Hizmetler Sunan kuruluşlar için **ihtiyati düzenlemeler** yapan, «**Islamic Financial Services Board**»
3. **IIFM** : Tektip sözleşme örnekleri hazırlamayı amaçlayan, «**International Islamic Financial Market**»

FİNANSAL RAPORLAMA VE DENETİM KONUSUNDA ULUSLAR ARASI STANDART YAPICI KURULUŞLAR

KONVANSİYONEL

- **IASB** International Accounting Standards Board
- **IAASB** International Auditing and Assurance Standards Board

İSLAMÎ

- **AAOIFI** Accounting and Auditing Organization for Islamic Financial Institutions

Bankacılık Sektörünü Düzenleyen İhtiyati Standartlar Yapan Kuruluşlar

Konvansiyonel Sistem

- **Uluslararası Hesaplaşmalar Bankası (BIS) içinde**

«*Bankacılık Gözetimi için Basel Komitesi*» (**BCBS**) :

***Örnek: Basel Kuralları
(Sermaye Yeterlilik ve Likidite Oranları)***

Faizsiz (İslamî) Sistem

- **İslami Finansal Hizmetler Kurulu (IFSB) :**

• *İslamî Finansal Hizmetler Sunan Kuruluşlar için Kurallar :*

***Örnek: Sermaye Yeterlilik;
Likidite***

DÜZENLEME VE DENETLEME KONUSUNDA STANDART YAPAN KURULUŞLAR

KONVANSİYONEL

BCBS Basel Committee on
Banking Supervision

IAIS International Association of
Insurance Supervisors

İSLAMÎ

IFSB Islamic Financial Services
board

PİYASALARIN DÜZENLENMESİ VE TEKTİPLEŞTİRİLMESİ AMACINI GÜDEN STANDART YAPICI KURULUŞLAR

KONVANSİYONEL

- **ISDA** International Swaps and Derivatives Association
- ***International Capital Market Association :***

IOSCO The Global Standard Setter for securities markets regulation

İSLAMÎ

- *Tek tip sözleşme oluşturma amacı :*

IIFM International Islamic Financial Market

- ***Sermaye piyasalarının düzenlenmesi konusunda IFSB***

Q Ara...

SSS İletişim

Anasayfa / Kurumsal / Danışma Kurulu / Mevzuat / Banka ve Sektör Bilgileri / Finansal Tüketici / Faaliyetler / BIST Katılım

Standartlar

Anasayfa > Danışma Kurulu > Standartlar

Danışma Kurulu

Kurul Hakkında +

Standartlar

Kararlar

Rehberler

KATILIM FİNANSİ İLKELERİNE UYGUN OLMAYAN GELİRLER VE BUNLARIN TASFİYESİ STANDARTI

24 Sayfa

Türkçe İngilizce Arapça

MUDAREBE STANDARTI

27 Sayfa

Türkçe İngilizce Arapça

KEFALET STANDARTI

TKBB

tkbb.org.tr/danisma-kurulu/standartlar

UyumSoft Blackboard Open L... Welcome to the Uni... Outlook Adobe Acrobat

Kurul Hakkında +

Standartlar

Kararlar

Rehberler

24 Sayfa

MUDAREBE STANDARTI

27 Sayfa

Türkçe İngilizce Arapça

KEFALET STANDARTI

17 Sayfa

Türkçe İngilizce Arapça

TEVERRUK STANDARTI

18 Sayfa

Türkçe İngilizce Arapça

MURABAHA STANDARTI

26 Sayfa

Türkçe İngilizce Arapça

PAY SENEDİ İHRACI VE ALIM - SATIMI STANDARTI

16 Sayfa

Türkçe

AAOIFI'nin Faaliyetleri

- 1. Hukuk, Muhasebe, Denetim ve Yönetişim konularında standartlar üretmek**
- 2. Uluslararası konferanslar düzenlemek**
- 3. Meslek Sertifikası eğitim programları yürütmek (CSAA & CIPA)**
- 4. Dergi yayınlamak (JOIFA)**

CSAA : CERTIFIED SHARI'A ADVISER AND AUDITOR

CIPA : CERTIFIED ISLAMIC PROFESSIONAL ACCOUNTANT

JOIFA : THE JOURNAL OF ISLAMIC FINANCE ACCOUNTANCY – İstanbul Ticaret Üniversitesi İslam Ekonomisi ve Ekonomik Sistemler U.A. Merkezi web sayfasından okuyabilirsiniz.

AAOIFI'nin Türkiye'ye yansımaları

AAOIFI hukuk standartları

- *BDDK ve TKBB, IZU ile birlikte çevrildi*
- *TKBB web sayfasında mevcut*

AAOIFI muhasebe standartları

Kamu Gözetim Kurumu
www.kgk.gov.tr

Tarafından «Faizsiz Finans Muhasebe Standartları»

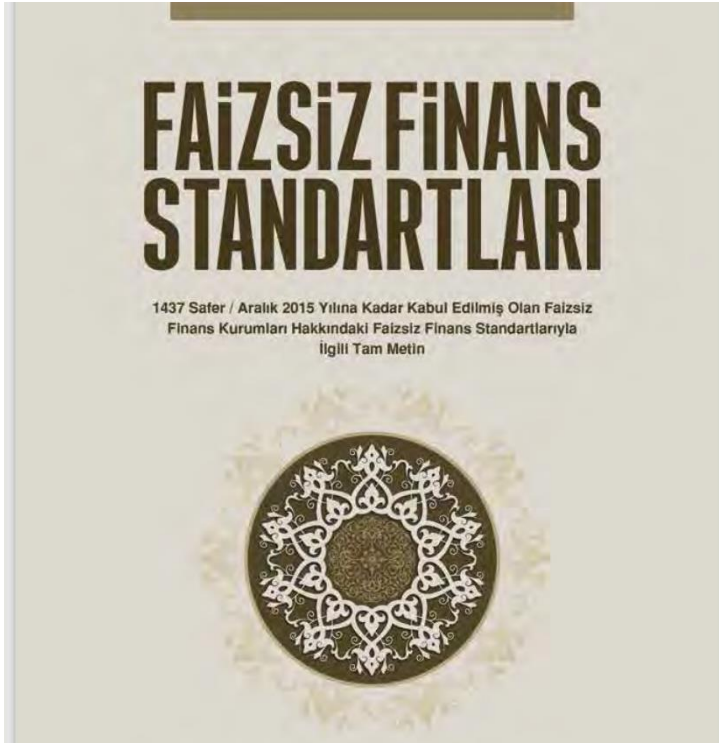
Başlığıyla çevrildi. Resmi Gazete'de yayınlandı.

Uygulanması ihtiyari (Gönüllü)

AAOIFI'nin Türkiye'ye yansımaları

AAOIFI hukuk standartları

- *BDDK ve TKBB, IZU ile birlikte çevrildi. TKBB web sayfasında mevcut*
- <https://tkbb.org.tr/Documents/tkbb-yayinlari-97/FAIZSIZ-FINANS-STANDARTLARI.pdf>

AAOIFI muhasebe standartları

- Kamu Gözetim Kurumu

www.kgk.gov.tr

Tarafından

«Faizsiz Finans Muhasebe Standartları»

Başlığıyla çevrildi

Türkiye Muhasebe Standartları

Türkiye Muhasebe Standartları / Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TMS/TFRS) >

Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS) >

Katılım Finans Muhasebe Standartları (KFMS) >

Türkiye Muhasebe Standartlarına İlişkin Sunum ve Diğer Açıklayıcı Materyaller >

Taksonomiler >

Kurul Kararları >

Sıkça Sorulan Sorular >

Elektronik Finansal Raporlama (31/12/2023 tarihi ve sonrası) >

Küçük ve Mikro İşletmeler için Finansal Raporlama Standardı (KÜMİ FRS) >

4.Üniversite Ortak Seçimlik Dersi olarak müfredata alma örneği- İstanbul Ticaret Üniversitesi

İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ

2024 – 2025 Akademik Yılı- GÜZ Dönemi

Dersin Adı : Katılım Bankacılığı ve İslami Finans
Ders Kodu : GNL 327
Öğretim Üyesi : Prof.Dr.Necdet Şensoy
Derslik : Uzaktan
GÜN : PERŞEMBE 13:00 – 15:00

- Zorunlu devam 70 % (Devam etmiş sayılmak için ders saatinde ekranda olmanız gerekir)
- Vize Sınavı : 40%, Final Sınavı 60 %
- Sınavlar Çoktan seçmeli test yöntemiyle yapılacaktır.
- İlgili Araştırma Merkezi :
İstanbul Ticaret Üniversitesi-İslam Ekonomisi ve Ekonomik Sistemler Uygulama ve Araştırma Merkezi <https://ww4.ticaret.edu.tr/islamekonomisi ve Ekonomik Sistemler>

Ders İçeriđi

Hafta

- 1 **İslam Ekonomisi ve Finansı** - Ayırıcı Özellikleri ve Konvansiyonel Finans ile karşılaştırmalar – Katılım Finansının Finans Dünyasındaki güncel durumu
- 2 Katılım Finansında Düzenlemeler ve Standart Yapan Kuruluşlar
- 3 **Katılım Finansı Kurumları** - Katılım Bankaları
- 4 Katılım Bankaları ile ilgili Standartlar ve Finansal Tablolarına yansımaları
- 5 Katılım Bankalarının Finansal Tablolarının Özellikleri
- 6 **Katılım Finansı Kurumları** - Katılım Sigortacılığı
- 7 Katılım Sigortası Şirketleri ile ilgili Standartlar ve Finansal Tablolara yansımaları
- 8 Katılım Sigortası Şirketlerinin Finansal Tablolarının Özellikleri
- 9 **Para ve Sermaye Piyasalarında Katılım Finansı**- **Katılım Endeksi İlkeleri**
- 10 **Bir Katılım Finansman Aracı olarak Sukuk**
- 11 **Katılım Finans Kurumlarında Yönetişim**
- 12 **Sosyal Finans** : Vakıflar-Mikro Finans-Zekat
- 13 **Katılım Finansında Trendler** – Sürdürülebilirlik & Çevreye Duyarlılık
- 14 TEKRAR

KAYNAKLAR

1. **AAOIFI & TKBB**, *Faizsiz Finans Standartları*, TKBB Yayınları No:22, İstanbul 2024
2. **Çizakça Murat**, *İslam Ekonomisi ve Finansına Giriş*, KTO Karatay Üniversitesi Yayınevi, Konya 2019
3. **Hasan Zubair**, *Islamic Banking and Finance*, Oxford University Press, Malaysia 2014
4. **ISRA**, *Islamic Financial System-Principles & Operations*, Malaysia,2011
5. **Şensoy Necdet**, *Katılım Finansının Özellikleri ve Finansal Raporlamaya Yansımaları*, VI. Uluslararası Muhasebe ve Finans Sempozyumu: ISAF 2021 <https://mufadisaf.com>, Sempozyum bildiri kitabı pdf, s. 372-384
6. **Şensoy Necdet**, *İslamî Kurallara uygun Finansal Sistem bağlamında Bir Finansman Aracı olarak Sukuk Uygulamaları*, ISAV Tartışmalı İlmî Toplantılar serisinden, “Fikhî açıdan Finans ve Altın İşlemleri” konulu toplantıda sunulan tebliğ, Konya, 2012, necdetsensoy.academia.edu.tr
7. **TKBB**, *Yaşayan ve Gelişen Katılım Bankacılığı*, Editörler: Görmüş,Ş., Albayrak,A., Yabanlı,A.,İstanbul,2019 WWW.tkbb.org.tr
8. **TKBB**, *Katılım Finansmanında Yeni Yaklaşımlar*, Yazarlar: Erer D., Erer E., Korkmaz Ö., Katırcı Y., Orhan Z.H., Çifci C., Tirman N., Ceyhan I., Boydak E., İstanbul 2020 www.tkbb.org.tr
9. **Usmani M.I.A.**, *Islamic Finance*, Meezan Bank,Pakistan,2015

Web sayfaları :

www.tkbb.org.tr

www.kgk.gov.tr

www.aaoifi.com

www.ifsb.org

5. Kullanılabilecek Raporlar

ISLAMIC FINANCIAL SERVICES INDUSTRY STABILITY REPORT 2024

MAINTAINING
FINANCIAL STABILITY
IN A CHALLENGING
RISK ENVIRONMENT

السوق المالية
الإسلامية الدولية
International Islamic
Financial Market

IIFM SUKUK REPORT

A COMPREHENSIVE STUDY OF
THE GLOBAL SUKUK MARKET

2024 | 13th Edition

ISLAMIC
SOCIAL
FINANCE
REPORT
1436H (2015)

ISLAMIC RESEARCH AND TRAINING INSTITUTE
A MEMBER OF THE ISLAMIC DEVELOPMENT BANK GROUP

6.Sonuç

1. Farklı Eğitim amaçlarına uygun farklı müfredatlar geliştirilmelidir.

- 1.1. *İslamî eğitim öğrencileri için «İslam ekonomi ve Finansı» :
Muamelet Fıkhi ve Temel İktisat , Temel İşletme, Temel Muhasebe ve Denetim*
- 1.2. *İktisat öğrencileri için «İslam ekonomi ve Finansı» :
Temel İslam Ekonomisi (makro açıdan) , Katılım Finansı referanslı Temel Muhasebe ve Denetim*
- 1.3. *İşletme öğrencileri için «İslam ekonomi ve Finansı» :
Temel İslam Ekonomisi (mikro açıdan) , Katılım Finansında Finansal Raporlama ve Denetim*
- 1.4. *Tüm üniversite öğrencilerine yönelik «İslam ekonomi ve Finansı» : Tanıtım amaçlı tüm başlıklar*

2. Türkiye’de İslam Ekonomisi ve Finansı alanında eğitim, öğretim ve araştırma yapan üniversitelerde kalitenin artırılması çalışmaları yapılmalıdır.

- 2.1. *Bir Akreditasyon Kurumu geliştirilebilir*
- 2.2. *Terminoloji birliği çalışmaları yapılmalıdır*

3. Ders kitapları hazırlanmalıdır.

SABRINIZ İÇİN TEŞEKKÜRLER

necdetsensoy@ticaret.edu.tr

<https://marmara.academia.edu/necdetsensoy>